

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za New York celo leto 7.00
Za inozemstvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
Over 75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 261. — STEV. 261.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 5, 1920. — PETEK, 5. NOVEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

UPLIV VOLITEV NA NARODNO PROHIBICIJO

PRIČAKOVATI JE STROGE PROHIBICIJSKE POSTAVE ZA DRŽAVO NEW JERSEY. KER JE POSTALA ZAKONODAJA SUHA. IZVOLJENIH JE BILO DOSTI LIBERALCEV — EDINI ČLAN PROHIBICIJSKE STRANKE JE BIL PORAŽEN.

Trenton, N. J., 4. novembra. — V državi New Jersey je narasla večina glasov za senatorja Hardinga na temelju zadnjih poročil na 300,000 glasov. Republikanski kandidat je dobil v celem približno 517,000 glasov, demokratični pa 221,000.

Bodoča zakonodaja v New Jersey bo obstajala iz 59 republikancev ter enega demokrata, dočim bo sedelo v državnem senatu petnajst republikancev ter šest demokratov.

Preobrat, ki se je zavrsil, je imel za posledico, da je bilo enajst republikancev poslanih v poslansko zborino v Washingtonu. Celotno Hudson območje, katerga se je smatralo dosedaj za demokratični Gibraltar, se ni mogel upirati sili dogodka, kajti tam je bilo izvoljenih v državno zakonodajo dvanajst republikancev. To se je zgodilo prvič po petnajstih letih.

V Newarku je dobil senator Harding večino nad 72,000 glasov. V Essex okraju je proslil slehri republikanski kandidat.

Nova zakonodaja v New Jersey je suha ter se domneva, da bo sprejela strogo državno prohibicijsko postavo, ki bo stopila na mesto postave, katero je odobril sedanji governer Edwards.

Washington, D. C., 4. novembra. — Vsled novih narodnih volitev so dobili mokrači v kongresu precejšnja ojačanja. V skoro vseh lokalnih bojih, v katerih se si stali zasproti pristopi suše in mokrote, so zmagali zagovorniki piva in lahkih vini.

Prav posebno znacilno stvar se poroča iz San Francisa, kjer je bil poražen Charles H. Randall iz devetega okraja, ki je bil edini oficijelni kandidat prohibicijske stranke.

Kot značilno se smatra tudi dejstvo, da je podlegel demokratični zvezni senator Smith iz Marylanda svojemu republikanskemu nasprotniku Wellerju. Republikanec je bil za ojačanje Volsteadove postave, docim je bil senator Smith suh do kosti. Tudi v drugih državah je bilo opaziti slične pojave, iz katerih se lahko sklepa na splošno razpoloženie naroda.

SNOPSARSKE IDILE.

Francija, da vzdrži pokone sveto imperijalistično politiko v notranjem in na zunanjem.

Število aktivnih čet v Franciji obstaja soglasno z istim izvedenem iz 378,000 mož. V severni Afriki jih je 188,000, v porenskih deželah in v ostali Nemčiji 11,000, v iztočni Evropi ter Mali Aziji 92,000 in v kolonijah 59,000. V celem znaša to število 827,000 mož.

Anton Logak je prišel v roke policista Reynoldsa ter mu rekel prostodušno: — Le spij enega, kajti to ni nikak Raisin Jack, temveč pravi šnops iz Kentuckyja. Na policijski postaji so mu nato odvzeli pol kvarta izvrstnega žganja in na vprašanje, kje je dobit dobro blago, je odgovoril, da pride vsaki teden enkrat neki otiak iz Kentuckyja z zrakoplovom v Lorain ter zalaže svoje posebne goste s pijačo.

ZASLEDOVANJE ŽIDOV V MONAKOVEM.

Monakov, Bavarska, 4. nov. — Prikazi nemških organizacij v Monakovem ter prav posebno oni načrti so jih podal v njegovo sovredno-socijalistične stranke, bo Sosedje so čuli neki ropot ter vsebujejo vedno hujša hujskanja se pritožili pri upravitelju hotelu. Umorjeni je sorodnik izdelovalca klavirjev, Horace Waters iz New Yorka, čeprav se je nahajalo njegovo stalno bivališče v Londonu.

Umorjeni je prišel v dolični hoteli ter vzel sobo. Pozneje je prišel neki precej raztrgan človek, ki je vprašal, kje stanuje Waters, Monakovem ter prav posebno oni načrti so jih podal v njegovo sovredno-socijalistične stranke, bo Sosedje so čuli neki ropot ter vsebujejo vedno hujša hujskanja se pritožili pri upravitelju hotelu. Slednji je šel ter potkal na vrata. Nobenega glasu ni bilo, a naenkrat so se odprla vrata in vendar se je obrnil na ministrstvo za notranje zadeve s prošnjo, naj se zavaruje pravice in prostosti Židov ter prepove hujskanje, ki je postal v zadnjem času sistematично in splošno.

FRANCIJA IMA ŠE VEDNO 827,000 MOŽ POD OROZJEM.

Zeneva, Švica, 4. novembra. — Vsprije dejstva, da je francoska vlada predložila parlamentu predlog, soglasno s katero naj bi se ponovno uredilo vojaško službovanje, opominja vojaški sotrudnik nekega tukajšnjega lista na velikansko armado, katero vzdržuje.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJEKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanju razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Gorilskem in tudi na Notranjskem, po ostanku, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Včeraj smo računali za pošiljke tve italijanskih lir po sledetih cenah:

50 lir	\$ 2.50
100 lir	\$ 4.40
300 lir	\$ 12.60
500 lir	\$ 21.00
1000 lir	\$ 40.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat neprispevano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vna prej.

Denar nam je podati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrdka Frank Sakser, 22 Cortlandt St., New York, N. Y.

RUSKA BEGUNKA V SIBIRIJI.

ZAGONETEN UMOR V NEWYORKŠKEM HOTELU

BRYAN ZAHTEVA NAJ WILSON RESIGNIRA

WRANGLOVI VOJAKI KAŽEJO PETE

Nepoznan človek je umoril bogatega Angleščina — Motiv dejanja dosedaj še ni znan.

To je potreba, če hoče Harding investi mirovni program. — Harding naj bi bil državni tajnik.

Boljševiška ofenziva dobro napreduje. — Napad na črto južno od Perekopa.

Velika skrivnost obdaja umor, katerega je izvršil včeraj neki nepoznan morilec v hotelu Plymouth na zapadni 38. cesti v New Yorku. Umorjeni se imenuje Leeds Waters ter je baje član odlične angleške plemenitanske družine, ki je bil dosti bogat ter dosti potovanje po svetu. Dosedaj še ni ugotovljeno, kako je prišlo do tega, da se je nastanil v takem čeenem hotelu. Umorjeni je sorodnik izdelovalca klavirjev, Horace Waters iz New Yorka, čeprav se je nahajalo njegovo stalno bivališče v Londonu.

Bryan predlagal, naj Wilson takoj odstopi, nakar naj postane podpredsednik Marshall. Automatičnim potom predsednik Združenih držav.

Chicago, III., 4. marca. — Znameniti suhac W. J. Bryan je danes objavil načrt, kako bi bil mogoče ustavnim potom bodočega predsednika čimprej postaviti na čelo ameriške administracije.

Bryan predlagal, naj Wilson takoj odstopi, nakar naj postane podpredsednik Marshall. Automatičnim potom predsednik Združenih držav.

London, Anglija, 4. novembra. Iz poročila sovjetskega vojnega uradnika je razvidno, da boljševiki napredujejo s svojo ofenzivo proti generalu Wranglu. Poročilo se glasi:

V Krimskem oddelku smo zet pregnali sovražnika. Kljub obupnemu odporu se vedno boljševiški umika na polotok.

Carigrad, Turčija, 3. novembra. Marshall naj bi zatem imenoval Hardinga državnim tajnikom ter takoj ko bi se kongres mesec decembra sestal, sam resigniral.

Marshall naj bi zatem imenoval Hardinga državnim tajnikom ter takoj ko bi se kongres mesec decembra sestal, sam resigniral.

Na ta način bi bilo Hardingu nemočno še pred 4. marcem izvesti svoj program.

Bryan izjavlja: Narod je glasoval proti Wilsonovi Ligi ter se je izzekel za združenje narodov. Odločil se je za Hardingov program, katerega je republikanska stranka odobrila.

Predsednik Wilson bi moral to vpoštovati ter sam pomagati pri izvedbi programa, katerega cilj je vsekodnevno ga je mogel kdo ustanoviti.

Naravnost neumno bi bilo, če bi se boril proti republikanskemu kongresu.

Marshall bi bil nekaj tednov predsednik in to bi bila čast, katero je v polni meri zasluzil.

Po Bryanovem mnenju je zaenkrat edina dolžnost demokratov zaščiti narod pred izrabljanjem. Pravi, da bi bilo najboljše, če bi se čimprej sestali vsi demokratični voditelji ter napravili načrt za svoje bodoče delovanje.

Kakih stotisoč sovjetskih vojakov, pomešanih s Kitajci, prodira proti Salkovu.

OBUPNE RAZMERE V SOVJETSKI RUSIJI.

Curih, Švica, 3. novembra. — "Neue Zuercher Ztg." poroča, da se je vrnilo iz Rusije 12 Švicarjev, ki so se svoječasno naselili v Kini. Ti pripovedujejo o žalostnih razmerah, ki vladajo pod boljševiškim režimom. Lakota in država se širi in raste vedno bolj.

Za priprav svakdanji živež je treba plačati nemogoče fantastične cene. Splošno se pa živež niti ne dobi. Pred kratkim je sovjetska "Az Est":

vzela izdelala zakon, po katerem se smejo otroci obdržati oblike in v Bazlu, v hotelu pri Treh kraljih. Nadvojvoda Friderik se je proglašen za državno last. Danes stane v Rusiji par čevljev 40 milijonov funtov, koncem tega leta 1278, upati je, da po preteklu pol leta bo znešal le 1175 milijonov.

Prav tako je v Lueernu, v hotelu Althaus, načrti izdelovalca klavirjev. Studijsko življenje brecht študira v Altenburgu in je uničeno. Država "vzgojuje" nadvojvoda Leopold Salvator ter vlastnik v Barcelonu. Peter Ferdinand je v Lueernu, kjer so imeli pred kratkim člani družine veliko zborovanje, na katerem je bil sklenjeno priznati Karla, prejšnjega cesarja, za nadaljnega pogačarja družine.

Budimpešta, Ogrska, 4. nov. — Gledate bivališče prejšnjih članov habsburške družine pravi list KJE SO HABSBURŽANI?

London, Anglija, 3. novembra. Izvrsivalni uradniki premogarske zveze so sklenili danes izjaviti, da je konec premogarske stavke ter pozvati ljudi znova na delo. To je bilo danes sklenjeno na konferenci izvrševalnega odbora. Kakih osemstočesarjev je bilo oddanih proti povratku na delo.

vratek Habsburžanov na Ogrsko za vojno dejanje:

— V tem oziru sem preprilan,

— Nadvojvoda Evgen stanuje v Lueernu, v hotelu pri Treh kraljih. Nadvojvoda Friderik se je proglašen za državno last. Danes stane v Rusiji par čevljev 40 milijonov funtov, koncem tega leta 1278, upati je, da po preteklu pol leta bo znešal le 1175 milijonov.

Kakih osemstočesarjev je bilo oddanih proti povratku na delo.

vratek Habsburžanov na Ogrsko za vojno dejanje:

— V tem oziru sem preprilan,

Sedaj je čas, da rojaki začnijo vrniti v domov, da ne bo večkrat neprispevano;

Praga, Čeho-Slovaška, 4. nov. — Praški Tagblatt je priobčil pogovor z ministrom za zunanjne zadeve, dr. Benesom, tekmo katerega je slednji izrazil na vprašjanje, če bi Čeho-Slovaška, Jugoslavija in Rumunija smatrala po-

zakonitno.

FRAZK SAKSER

22 Cortlandt St., New York

ODMEVI IZ EVROPE GLEDE PREDSED. VOLITEV

NEKI PARIŠKI LIST IZJAVA, DA JE IZID VOLITEV V AMERIČKI OSBENI PORAZ ZA PREDSEDNIKA WILSONA. — AMERIČKI RAZUM JE ZAVRNIL VSE UTOPIJE. — SOCIJALISTI SE NE BRIGAJO ZA VOLITVE.

Pariz, Francija, 4. novembra. — Pariški listi soglašajo v svojih komentarjih glede zmage senatorja Hardinga pri volitvah v tem, da pomenita ta zmaga poraz Lige narodov kot jo je zasnoval predsednik Wilson. List "Temps" piše:

— Volitev se lahko smatra za referendum ameriškega naroda glede vprašanja, če naj stopijo Združene države v Ligo narodov ali ne in posledice volitev je osebni poraz za predsednika Wilsona. Harding je sicer nasproten Ligi narodov, a se zavzema za neko združenje narodov.

List "La Liberté" piše:

— Zdravi ameriki človeški razum je zavrnil vse mogoče utopije. Z mednarodnega stališča so bile volitve težak dan za socialistike v Ligo narodov in posledice teh volitev bo občutiti po celi svetu.

List "L'Intransigeant" piše:

— Francoskega stališča je smatrali ameriške volitve za uspeh. Senator Harding je bil prijateljstvo s Francijo, kajti rekel je, da bo naša Francija v njem vedno svojega zaveznika. Ne bo se odpovedal tradicijam, ki vežejo novi svet s Francijo.

Socijalisti listi ne posvečajo ameriškim volitvam nikake pozornosti ter se polni poročil o zmagi boljševikov nad četimi generali Wrangla.</p

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

LOUIS BENEDIK, Treasurer

FRANK SAKSER, President

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" Izhaia vsak dan Izvzemljil nodelj in praznikov.

Na celo leto velja list za Ameriko	za New York za celo leto	67.00
In Canada	za pol leta	62.00
Na celo leta	za inozemstvo za celo leto	77.00
Ka cestri leta	za pol leta	63.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Bilingual Every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement un agreement

Brisni kres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli poslati
se Money Order. Pri spremembah kraja narodnikov prostimo, da se nam tudi prestavlja
je bivališče nameniti, da hitreje najmete naslovnik.

GLAS NARODA
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

Bodoči režim Hardinga.

Voljni rezultati, kot so nam predloženi danes, kažejo v vedno večjem obsegu zmago republikanov. Vsaki trenutek postaja najnovejše dejstvo, da je nared-obračunal z demokratično stranko ter obseidl tudi politiko slednje na način, katerega ne more nikdo napačno razumeti.

Harding je imel za seboj 37 držav in med temi se je nahajala ena prejšnjih strogo demokratičnih južnih držav. Vecina glasov po celi deželi je znašala približno pet milijonov. Še nikdar preje se ni zgodilo, da bi New York in Boston dosegla večino za republikanskega predsedniškega kandidata in iz tega je pred vsem razviden preobrat, ki se je izvrnil.

Novi predsednik, ki bo v mareu naslednjega leta nastopil svojo službo, se ne bo mogel za dolgo časa izogniti vprašanjem, ki se tičejo ustvarjanja takozvanega mednarodne politike. Mirovna pogodba, kot je bila podpisana v Versailles, je doživelva v Ameriki pri volitvah velikanski poraz, a vprašanje separativne miri z Nemčijo ter ono v Ameriki ugodne Lige naradov bo dvignilo še dosti prahu.

Pri uvaževanju vseh teh vprašanj je treba z veseljem opaziti, da se ozirajo evropski narodi na bodočo administracijo z večkim upanjem in velikimi pričakovanji. Splošno prevladuje naziranje, da bo imela nova administracija toliko državniške sposobnosti, da bo našla pot iz zagate.

Nakupovanje in nezaposlenost.

Začasno ustavljenje obratovanja v tej ali oni tvornici je vzbuđilo le malo pozornosti, a organizacija izposojevalev denarja je storila prav, ko je prepomnila, da ima obstoječa stagnacija v nakupovanju od strani občinstva ter proizvajalev na drobno dosti opravka z vedno naraščajočo nezaposlenostjo. Vsled tega svetuje ta organizacija, naj se kupuje stvari, ki mogče niso direktno potrebne, kojih nakup pa se ne da zavleči za dolg čas.

Ta nasvet je precej pameten. Nevolja od strani občinstva ter prodajalev na drobno in čakanje na nadaljnjo znižanje cen, sta v veliki meri pripomogla k negotovosti, katero je opaziti sedaj na vseh poljih industrije.

Tako delavek kot industrijalec morajo konečno priti do spoznaja, da je vsako ustavljenje obratovanja škodljivo interesom vseh prizadetih. Vsled tega je tudi povsem neprimerno gnat takozvano varčnost do skrajnosti, ker je ta varčnost eden glavnih vzrekov stagnacije v industrijskem življenju.

Jadranski zbor ministrskemu predsedniku dr. Vesniču.

Izvrševalni odbor "Jadranskega zborna" je izročil ministrskemu predsedniku dr. Vesniču tole spomenico:

Gospod predsednik:

Po poročilu listov ste Vi, gospod predsednik, govorč o zahvali, ki jo dolgujemo svojim zaveznikom, na opazko častitega doma Jurija Biankinija: "Ali tudi Italjanom?" naglašali: "Da, tudi Italjanom!"

Gospod predsednik! Ne moremo si kaj, da ne bi tem potom dali izraza svojemu začudenju in osuplosti naroda nad tem, da predsednik naše narodne vlade in prvi svetovalec krone pred narodnim predstavnštvtvom tako očitno naglaša dolžnost naše hvaležnosti tudi do Italjanov, in to kmanj nekaj dni potem, ko je on sam moral izjaviti, da se je ugotovilo, da so nedavno arnavtske vpade na naše ozemlje vodili agenti in častniki neke tuje države, o kateri smo vsi vedeli, da je to Italija, in ki je to izjavil vsem odbranil zaveznikov, še vedno pasivnih, s celo vrsto izzivanj povzročil tisočim naših ljudi neizmerne gorce, uničenje jih življenje, obstoj in ognjišče.

Pričakovali smo, da bo spričo te sramotne obletnice, o kateri je težko reči, ali je večja muka za nas, ali večja sramota za zaveznike, v enodrušni manifestaciji narodnega predstavnštva in vlade vzplamelo ogorčenje naroda in da se bo poslal zadnji opomin zaveznikom in Italiji. Toda namesto tega smo morali poslušati pouk, da bi bili najnehvaležnejši narod, dok ne bi izkažovali največje zahvale vsem zaveznikom enako, tudi Italiji.

Vprašujemo se, in vprašujemo Vas, gospod predsednik: Ali moramo biti hvaležni tudi oni Italiji, ki ni šla v vojno, ko je zbulil vpad v Srbijo in zasnuženje Belgije, ki pa je šla v vojno še tedaj, ko je pod kopreno tajnosti od zaveznikov na način škodo dosegla več, kar so ji v sramotnih pogajanjih bile ponudile osrednje vlade, oni Italiji, ki je diskreditirala vojne cilje zaveznikov z načelom "svetega egoizma" in s tem oslabila ne samo njihovo efektivno moč, ker je zahtevala več pomoči, nego jö je nadnil?

Morda oni Italiji, ki je z londonskim paktom izdala in s celo vrsto nadaljnji spletki in brezobzirno propagando pobijala in preprečevala najvišje in najsvetje vojne cilje Srbije — osvobojevanje in ujedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev, svečano proglašene v začetku vojne in v najtežjem času avstrijskega prodiranja v času, ko je Italija šele začela razmišljati, kako in od koga naj se da nagraditi za svojo neutralnost?

Mar naj bomo hvaležni zato, ker je Italija po albanski Kalvariji pred očmi umirajoče srbske vojne zadržavala in zavračala ladje, ki se jih Franci in Anglezi poslali z živili in zdravili, ker je umrlo dil zoper okoli neki nacionalni-

na tisoče izstradnih begunec in ker je od 30.000 novincev ugasnilo toliko mladih življenj, da je na Krf prišlo jedva par tisoč mož?

Ali naj jim bomo hvaležni zato, ker je "sveti egoizem" Italije omogočil že razpad Avstriji, da zoper izpopolni svojo vojsko, in je naš narod v Avstriji spravil v tragični položaj, da je, braneč se ob Soči moral pomagati podaljšati svoje robstvo, svojemu najhujšemu sovragu pa življenje?

Ali torda zato, ker je ta zavezniška Italija tisočim naših vojakov, ki so se predali pred in po prevarnem rimskega pakta, branila boriti se v zavezniških in zlasti srbskih vrstah, — ali zato, ker je naše legionarje, ki so se v poslednji fazi borili skupaj z njeni vojsko, po polomu ravno tako zajela, kakor one, ki so ji že prej omogočili cenevno zmage?

Ali mogoče, ker je zadrževala akcije naših revolucionarnih organizacij, ker je otela avstrijsko mornarico, ali ne iz avstrijskih, ampak iz naših rok, ker je prišla v naša mesta in pokrajine kot prijateljica in mandatar zaveznikov, kjer se pa obnaša kot kruta osvejalka v neprijateljski deželi?

Ali naj se Italiji zahvaljimo za to, ker je izkušala in še vedno izkuša, povsod okoli nas ustvariti obroč sovražnih sosedov in ker podpora in podpiranje vsekakega našega soseda proti nam?

Se se kad izpod naševih Narodnega doma v Trstu in naših narodnih inštitucij v drugih mestih. Se se ni posušila kri ubitih, solze programanih in uproščenih. Ali naj bomo hvaležni tudi za to?

V obrambi naše meje je po Albaniji padlo toliko naših mož, da bi njih število morda zadostovalo, da očistimo naše obale Italjanov hitreje, nego smo mogli očistiti svoje meje Arnavtov. Tudi zato naj bomo hvaležni Italiji?

Ne, spričo vsega tega in ob oni žalostni obletnici ne bi smela priti iz ust diplomata ona beseda o hvaležnosti, zlasti ne tedaj, ko taka beseda žali in ponižuje narod, ki neposredno tripi na duin, imetu in življenju od strani Italije, ki se ji zahvaljuje načelnik one oblasti, od katerih ta narod pričakuje zaščite in osvobajenja.

Ne, mi, ki nam niso poklonili naše svobode niti ostali zaveznički, ki so nam pomagali, aočemo prosjeti, da nam je pokloni Italija. Koliko moremo in moramo biti hvaležni vsakomur, ki nam je pomagal, dožnost hvaležnosti do njih kot do Italije, ki je bila zaveznička naša zaveznička, nikoli pa ne naša zaveznička.

Gospod predsednik! Vemo, da izredne prilike načinajo diplomatsko poseben takt. Toda v vprašanjih življenja in časti naroda, v vprašanjih, kakršno je jadransko, ki globoko, zelo globoko posega v obstop naroda, je tudi diplomat dolžan, očirati se ne samo na mednarodni takt, ampak tudi na čustvovanju in občutljivosti lastnega naroda. Tu dolguje lastnemu narodu takt in obzir. Ta takt zahteva zase od predsednika narodne vlade tudi miljon zasluženega naroda. Tu dolguje lastnemu narodu takt in obzir. Ta takt zahteva zase od predsednika narodne vlade tudi milijon zasluženega naroda, ki v predsedniku vlade kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev vidijo predstavnika svobodne matere domovine, od katere pričakuje besedne utehe, energije, zamozavesti in iskrenosti v obrambi svojega življenja, svojega prava in svojih idealov. Z bolestnim razočaranjem pa odklanja besede o enaki hvaležnosti do vseh zavezničkov, zlasti pa besede o hvaležnosti do Italjanov.

Izvolite, gospod predsednik, vzeti na znanje ta čustva krvavčih sre in uvažujte jih, ker jih navdaja ljubezen, bol in težka izkušnja. Beležimo s spoštovanjem

Izvrševalni odbor Jadranskega zborna.

Dopis

Sheboygan, Wis.

Dr. Livingston Farrand, predsednik izrednega odbora Ameriškega Rdečega Kriza, ki se je domovino v Ameriki in to le zavrnova v Evropo, nam pričuje, kako že posledice je zapustila zadnja svetovna vojna v Evropi. On pravi, da je enajst milijon malih otroččev, ki so ostali brez matere, očeta in vsake srke prave sirote. Pravi, da teh sirot je v Jugoslaviji nad petsto tisoč, ki prejemajo edino podporo od Ameriškega Rdečega Kriza.

Da zamore Rdeči Kriz dokazati, da nam predločiti, kaj je on storil, vendar je dal proizvajati nekaj prizorov iz Jugoslavije v Aurora gledališču na Michigan Ave. med 10. in 11. cesto. Rojaki ne pozabite da dan in poglejte v te je poslala potom svojega newyarskega zastopnika za boril par tudi Ameriški Rdeči Kriz. Slike, ki se bodo kazale, so iz Jugoslavije, Poljske in Čehoslovaki, skupno stiri serije (reels). Po vrhu tega bo ena serija pridejana. Tej se boste morali smerjati od konca do kraja. Zatorej ne pozabite Aurora gledališče v pondeljek 8. novembra in pridite točno ob sedmih viši! Jamčim vam, da vamo ne bo nikdar žal. Ne pozabite, da zamorete te slike videti v svojih idealov.

Odbor tukajšnje farce sv. Cirila in Metoda se je obrnil za te slike na Ameriški Rdeči Kriz, ker je samo enkrat in to le 8. nov. 1920. prepričan, da bo vsak naš rojak Hieronim Svetlin.

Jugoslavia irredenta.

Italijanska nasiljava v Dalmaciji, stični zastopnik iz Italije, pa govorč o zahvali.

Iz Dubrovnika poročajo: Admiral Millo, guverner Dalmacije, je govoril tuštanom. V Šibeniku je imel razprtih naše občinske uprave in po zavezničkih, zlasti po Ameriki, jih nadomestil z italijanskimi oblastmi, ki trošijo občinski denar li in Jugoslavijo je zatrdil, da brez ozira na interese občine. To se morajo končati brezupseno.

Tej je velika nevarnost za vse dalmatinske občine. Šole se zapro, ker ki se vozi v Italijo po informacijami dovolj sredstev za vzdruževanje pouka. Poleg teh naredil, da bo Italija postavila Jugoslovadmirala Milla, s katerimi hoče nom take pogoje, katerih ne bodo sprejeti in zadnjo besedo v Dalmaciji bosta imela D'Annunzio in Millo.

Uradni so dobili ukaz, da morajo uradovati samo italijansko, le v prav izrednih slučajih se smejijo poslužiti srbohrvatskega jezika. Okupacijska oblast je zahtevala pred dnevi od županijskih uradov izkaze moških od 15. do 70. leta. Uradni so izjavili, da takih izkazov ne podajo, ker bi jih Ita-

liki "Dol s Camoro!" in po-

Peter Zgaga

Zjutraj vstanem ter pridev v uredništvo, toda glej, — žalostno je moje sreča.

Tolažila isče, toda tolažila ni. Smeha bi rada duša moja, pa mora tretpetati v brezplodnem pričakovanju.

Na moji pisalni mizi je vse lepo razloženo. Vse. To se pravi od "Lažnjivega Ključka" pa do mestnika, ki ga izdajajo jezuitje v Turinu.

Moje oka pa isče in isče, pa ne more najti, kar je iskal.

Kje sta vendar, ljubljeni, v bolečinah rojeni in na puf poslanji po svetu?

Kje sta ljubljeni, za katerima utripa moje sreča?

Kje sta, da mi spravita brez vsake patentne medicine črevesje v pravji red, da mi bo prebava polna in oddaja brez kvare?

Kje sta, Edinost in Ave Marija?

Ali sta se izneverili svojemu krušnemu očetu? Krušnemu očetu s prifehtanim kruhom? Druščnu očetu z nenasnitim trebuhom?

Kje sta, ljubljeni?

Kako lepo je bilo vendar prejšnje čase! Ce sem hotel, da se mi je hip odpogla pamet, odpogla v otrpnila, sem samo pogledal na prvo sliki zadnjo stran Edinosti, pa mi je bila vresnčena žiga. To mi je zadostovalo. V počasnosti se namreč nisem smel spuščati, kajti takoj bi bil pri meji čuvaj s povabilom za blaznie.

In če je naprimer koga po trebuhu ščipalo. Ne v lekarino, na pošte se moral ter poslati Ave Mariji.

Kaj zato, že so se mu pojavit zatem bolčine v glavi, da je le ščipanje po trebuhu pojenjalo?

In prijatelj, če ti je zmanjšalo vida v enem očesu, ti je bilo treba z drugim pogledati v načini mesečnik, pa si bil brez vsake operacije popolnoma slep.

Pa politika, politika! Kako jo je znala Edinost! Sto je gladko kot iz prsta izsesano, vse čip in dober kup. Poselno veličanstvo je bilo v tem zadnjem času enkratno v občini D'Annunzio, ki je izjavil, da papež soglaša s postopanjem italijanske vlade napram Jugoslavijo.

Velkovi v ovčjih kožuhih ali policisti kot kriminalci.

Poroča C. O. Mahony.

(Nadaljevanje)

Tedaj pa je prišel čas za tri nato slediči javnih pozdravnih podkupljene detektive, da store ceremonijah. Benson se je poslušal za sprejetje plačilo. Ker so žil te prilike ter ponaredil vstopiti trije detektivi spoznali, da bi nene za neki koncert te pevke, a aretacija Bensonove gange uničila tudi nje, so storili, kar je bilo v njih moči, da preprečijo identificiranje nekega "Mr. Montgomery-ja", pod katerim imenom je Benson osleparil francosko grofijo in ostale žrtve njegovih slenarjev. Ko je dobil Druščkov načrto, naj odide v Isle of Wight ter aretira Bensonova — kajti s pomočjo sredstev, ki niso bila znana podrejenim se je ugotovilo identičnosti Bensonova, — je postal Druščkov slednjemu brzovaku, s katerim ga je posvaril. Ko pa je dobil navdol, naj odide v Bridge of Allen ter aretira Kurra, je postal nadaljnjo brzovaku, v kateri je slednjega pripravil na nevernost, ki mu preti. Tudi Palmer in Meiklejohn nista počivala in vspričo teh okoliščin ni bilo nič prezentljivega, da ni bila izvršena nobena aretacija in glavni uradniki Scotland Yarda so stali pred uganko, kateri niso mogli razresiti. Nobenega izmed detektivov se ni osmamilo ter pripisovalo neuspeločnost slabi sreči.

Povsem nepričakovani dogodek pa je spravil celo stvar na dan. Superintendent Williamson je dobil informacijo, da se skriva Wm. Kerr v neki hiši in Londonu in vselej tega je izdal takoj varant za njegovo aretacijo.

Nalogu bi bil poveril Druščkov, že bi bil slednji pri roki, a na hajjal se je nekje na deželi in vsled tega je bil oddano naročilo nekemu drugemu detektivu, po imenu Littlechild, ki so je pozneje pripobabil slavno ime kot glavni stebri preiskovalnega departmента. Littlechild je šel na imenovanje naslovu arhitekt Kurra, preiskal hišo ter našel gotove listine, ki so razkrivale skrivno zanimivo dejstvo, da se nahaja Benson, Frederick Kerr in Bale vsljane gange, v Rotterdamu in da živi Benson tam pod imenom Geo. Washington Morton.

Williamson je naš tako poslal Druščkovca, ki je bil izvedenec za kontinent, v Rotterdam z varianti za aretacijo vseh treh mož. Dostavil pa je, da bo sam odpotoval takoj v namenu, da izposluje izročitev teh treh zločinov od strani holandskih oblasti.

Na ta način je nastal nadaljni dramatični položaj, katerega se ne more poslušati dramatik ali novelist, ker je skrajno nevrjeten. Ko je prišel Draščkov k Bensonu in njegovim tovaršem, jima ni mogel reči ničesar drugega kot to, da posluje pod nadzorstvom svojega predpostavljenega, da je storil kar je bilo v njegovih moči, da resi svoje zaveznike in da ne more sedaj storiti ničesar več. Izjavil se je nadaljni poskus s potvorjeno brzovaku, podpisano baje do Williamsona ter poslano policiji v Rotterdamu, nakar so bili vse trije prevedeni v London.

Obravnavata je trajala več dni ter se končala s tem, da je dobil Benson petnajst let ječe, oba Kurri pa deset let in Murray, ki je bil manjši član gange, osemnajst mesecov trdega dela. Tako je šla celo družba v jetniške in Druščkov, Feiklejton in Palmer so se vrnili na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Ko je bil Benson po završeni kazni izpuščen, je odšel v New York ter vprizoril tam sijajno slaperijo. Elegantno opravljenemu se mu je posrečilo priti prvi na krov ladije, s katero se je pripeljala slavna pevka Adelina Patti. Priklonil se je in ona, ki je očividno domnevала, da je član spremnega komiteja, mu je podala svojo roko. Odvedel jo je po stopnjach navzdol proti pristnevu spremnemu komiteju, ki je domnevaval, da mora biti Benson tajnik ali intimni priatelj pevke. Vselej

tega mu je dal odlično mesto pri aretaciji Bensonove gange uničila tudi nje, so storili, kar je bilo v njih moči, da preprečijo identificiranje nekega "Mr. Montgo

mery-ja", pod katerim imenom je Benson osleparil francosko grofijo in ostale žrtve njegovih slenarjev. Ko je dobil Druščkov načrto, naj odide v Isle of Wight ter aretira Bensonova — kajti s pomočjo sredstev, ki niso bila znana podrejenim se je ugotovilo identičnosti Bensonova, — je postal Druščkov slednjemu brzovaku, s katerim ga je posvaril. Ko pa je dobil navdol, naj odide v Bridge of Allen ter aretira Kurra, je postal nadaljnjo brzovaku, v kateri je slednjega pripravil na nevernost, ki mu preti. Tudi Palmer in Meiklejohn nista počivala in vspričo teh okoliščin ni bilo nič prezentljivega, da ni bila izvršena nobena aretacija in glavni uradniki Scotland Yarda so stali pred uganko, kateri niso mogli razresiti. Nobenega izmed detektivov se ni osmamilo ter pripisovalo neuspeločnost slabi sreči.

Povsem nepričakovani dogodek pa je spravil celo stvar na dan. Superintendent Williamson je dobil informacijo, da se skriva Wm. Kerr v neki hiši in Londonu in vselej tega je izdal takoj varant za njegovo aretacijo.

Naložen je bil poveril Druščkov, že bi bil slednji pri roki, a na hajjal se je nekje na deželi in vsled tega je bil oddano naročilo nekemu drugemu detektivu, po imenu Littlechild, ki so je pozneje pripobabil slavno ime kot glavni stebri preiskovalnega departmента. Littlechild je šel na imenovanje naslovu arhitekt Kurra, preiskal hišo ter našel gotove listine, ki so razkrivale skrivno zanimivo dejstvo, da se nahaja Benson, Frederick Kerr in Bale vsljane gange, v Rotterdamu in da živi Benson tam pod imenom Geo. Washington Morton.

Williamson je naš tako poslal Druščkovca, ki je bil izvedenec za kontinent, v Rotterdam z varianti za aretacijo vseh treh mož. Dostavil pa je, da bo sam odpotoval takoj v namenu, da izposluje izročitev teh treh zločinov od strani holandskih oblasti.

Na ta način je nastal nadaljni dramatični položaj, katerega se ne more poslušati dramatik ali novelist, ker je skrajno nevrjeten. Ko je prišel Draščkov k Bensonu in njegovim tovaršem, jima ni mogel reči ničesar drugega kot to, da posluje pod nadzorstvom svojega predpostavljenega, da je storil kar je bilo v njegovih moči, da resi svoje zaveznike in da ne more sedaj storiti ničesar več. Izjavil se je nadaljni poskus s potvorjeno brzovaku, podpisano baje do Williamsona ter poslano policiji v Rotterdamu, nakar so bili vse trije prevedeni v London.

Obravnavata je trajala več dni ter se končala s tem, da je dobil Benson petnajst let ječe, oba Kurri pa deset let in Murray, ki je bil manjši član gange, osemnajst mesecov trdega dela. Tako je šla celo družba v jetniške in Druščkov, Feiklejton in Palmer so se vrnili na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v Scotland Yard ter očvidno prosili Boga, da jih zločinci ne izdajo. Benson in njegov tovarši pa niso imeli nobenega namena pustiti svoje zaveznike pri miru in po preteknu par tednov so bili vsi trije detektivi aretirani ter poslani po daljšem zasiljanju v Old Bailey jetnišnico. Kot je že navada pri policiistih, ki so kriminalci, so postili vse trije za seboj številne sledove in vsak izmed treh je dobil po dve leti ječi.

Rimski list "Epoca" je objavil septembra vest, da je neka oseba, ki je došla iz Splita, imela prilikob videti neka zasebna pisma, ki jih je minister dr. Trumbić prve dni preteklega meseca poslal svoji rodbini in svojim priateljem. V tih pismih zagovarja dr. Trumbić, da ima na svoje posle v

KRALJICA SVETA.

Roman. — Spisal Karl Figborg.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

14

(Nadaljevanje.)

Sedemnajsto poglavje.

Oblaki prahu se dvigajo na cesti, ki vodi iz Čingčava v Kajfongfu. Na ekornih lesnih kolesih se pomika neki voz v smeri proti istoku. Mali in suhi konjički se pogosto izpodlikajo in kočijaž udarja neusmiljeno po živalih, da jih spravi naprej. Solnce je že zatočilo.

Maud se nahaja na poti v Kajfongfu, na koje koncu je stala možnost osvete nad Murphyjem, ki jo je pripravil ob vse ter uničil v njej vse.

Tam dol in Kantonu je bilo, malo pred ozdravljenjem Kienlunga. To je bil prizor brez številnih besed. Doktor Kienlung je prišel v sobo, prikel mlado dekle, ki je ravno razmišljala o svoji bodočnosti za roko ter reklo:

—Ali že mislite na ločitev, gospodična Maud? Ali je se že veselite, da se me končno iznebitez?

Ker se je Maud, pogreznjena v svoje misli, brezizrazno ozrljavajala, je nadaljeval:

—Eni moji prošnji morate ugoditi. Ne smete me napačno razumeti. Moj oče je dobil iz zapuščine kralja beračev povrnjeno vso škodo, knjižnični je določil tako. Tako bogat je kot bil poprij v z njim tudi jaz. Ali hočete... Tukaj je napravil odmor, kajti ni vedel, kako naj nadaljuje.

—Jaz bi vam rad olajšal delo.... Ali hočete, ali mi dovolite pomagati vam?

Maud je vstala ter stopila doktorju nasproti.

Neskončno dobr ste z menoj. Ne morem drugače in tudi nočem. Vašo pomoč sprejemam, a pod pogojem, pri katerem vstrajam. Ta pogoj je, da greste vsi z menoj.

Srečen slučaj je hotel, da je v onem trenutku potkal konzul na vrata. Tako je prešla nevarna minuta in Kienlung je imel dosti časa, da se pomiri. Konzul je prišel, da ponudi Maud svoje spremstvo. Ravnotekar je dobil iz Evrope sporocilo, da sme na dopust po petletnem službovanju na izkotu. Sedaj je bil, za eno ieto sam svoj gospod. Maud mu je pred kratkim obrazložila svoj načrt in ker je ležal Kajfongfu na severu, nedaleč od poti preko Sibirije, se je odločil potovati z Maud.

Sedaj sede trije pod streho voza, Maud v sredini, oba možka pa vsak na eni strani.

Vsi molče, kajti lotila se jih je velika utrujenost. Že več kot četrti ure ni nikdo govoril.

—To ne more več dolgo trajati, — je reklo Kienlung ter hotel s tem potolažiti Maud.

Tedaj pa je napravil konzul naglo kretnjo.

—Tamt spredaj mora biti stolp misijona. Upam, da je dobil pač naše sporočilo.

Nizka poslopja v kitajskem slogu, obdana od visokega zida in sredi poslopja stolp majhne cerke. To je bil misijon.

Psi so pričeli lajati, ko se je ustavil voz. Nato pa so se odprla neka vrata in majhen kitajski deček je pogledal ven. Ko je zapazil Europejce, je zapel zopet vrata ter odihitel.

Blankenstein in Kienlung sta ravno pomagala Maud iz voza, ko so vrata zopet odprla ter je stopil ven misijonar. Bil je to visok, širokopleč človek z dolgo, nekoliko podivljano brado ter dobrodušnimi očmi. Pozdravil je gost, ter jih spremil v svojo hišo.

Tako prijazna kot on sam je bila tudi soha, v kateri je stala pravljena večerja. V velikem kaminu je prasketal ogenj, na stenah so visele svete podobe in v enem kotu je viselo veliko razpoložje.

—Zadovoljiti se morate z onim malim, kar vam morem nuditi, — je reklo pater Voibken s svojim globokim, ravnim glasom. — Ni mi treba še enkrat zagotavljati, kako zelo ste mi dobrodošli.

Medtem ko so irje tujeji prigovarjali jedilom, katera je serviral kitajski deček, je govoril pater tako odkritosreno kot da se poznajo že leta in leta.

Europejci pridejo semkaj le redkokedaj. Tudi odkar je bila otvorjena velika železница iz Pekinga v Hankov, ni postal dosti bojšje. Saj vidite sami, da sem že postal napol Kitajec, — je pričel pater.

Za hišo se nahaja moja šola. Pokazal vam jo bom jutri, ko se boste dobro prespal. Pomislite, da učim že šestdeset kitajskih otrok. Sedaj gradimo velik katehumenat. Ko bo gotov, bomo lahko kar storit Kitajcev priznajali za krst. Jutri boste tudi videli, da smo zgradili iz svojih lastnih sredstev celo vrsto kapelic v okolici. Da, semem pričenja padati na rodovitna tla, a delo ni lahko. Večina mojih so-bratov smatra Kitajce za slepe pogane. Jaz pa se nisem mogel nikdar sprijazniti z naziranjem, da imamo mi katolički monopol na vso resnico na verskem polju. Na svetu je najti veliko resnic in ena ne izključuje druge. V dolgih letih mojega delovanja na Kitajskem sem to šele v polni meri spoznal. Mislim, da je zločin uničiti človeku svetovno naziranje, v katerem se čuti varnim. Vsesled tega vršim tudi svoje misionsko delo na povsem drugačen način kot moji sobratje. Jaz ne delam prvržencev za vsako ceno, pač pa sem na lov za ne-srečneži, o katerih domnevam, da jih more osrečiti šele moj nauk. Od življenja zdroljivim, izmneniči in zdvojeni, to so moji ljudje. Lahko mi vratim, da postanejo ti nato kristiani, nad katerimi ima Jezus lahko svoje dopadanje. Neki star Žid me je učil te rezerve in pameti, ko sem bil še mlad ter ga skušal izpreobrniti.

Brez dvoma ste že čuli o tem, da je obstajala tukaj pred časom in skozi dolga leto, neka židovska kolonija. V zadnjem stoletju so izmrli ti ljudje, družina za dražino. Njih prejšnje bogastvo je izginilo in davno je preminul čas, ko je bila tukaj na cesarske stroške zgrajena velika sinagoga. Kitajec ni nikdar poznal zasedovanj iz verskih razlogov. Tukaj so vedno cenili človeka toliko kot je v resnici vreden. Uglej teh Židov je bil tako velik, da je moral od časa do časa cesarski poslanec zažigati kadijo pred mizo, v kateri se je hraniilo dokument, s katerim je neki cesar potrdil pravice Židov.

Vsega tega pa je že davno konec. Slavna sinagoga je bila sicer zgrajena potem ko je staro podrla novodenj, a z razpadom občine je razpadla tudi sinagoga. Danes stoji na starem mestu le še njene razvaline, doli ob reki.

Pa še nekaj sem hotel reči: — Zadnji ostanek nekoč evetoče občine obstaja še danes. To je staršek, tako star, da ne more nikdo reči kedaj je bil rojen. Vsi so ga poznali, že ocjetje davno odraslih otrok in njih ocjetje.

Z Rude poročajo: Kako si misijo Nemci agrarno reformo, smo videli lani. Helldorfa so pustili lepo pri pokolu in delili so farovski grunt. Kakor lani, imajo tudi

Kadar sem ga videl, se mi je vedno zdelo, da ne more umreti, ker stoji tako rekoč med preteklostjo in bodočnostjo.

— Stari rabi....

— Sredi razvalin starega svetišča stanuje tam v majhni koči in strah pred njim je tako velik, da noče niti mladina blizu. Nikdo ne ve, od česa prevzaprav živi.

— Na svojih potovanjih po okolici sem ga večkrat videl. Dostikrat sem tudi govoril z njim. Izprva je bil proti meni zelo nezupen ter odporen. Končno pa sem ga vendar pripravil do tega, da svę pogošto po celu ure razpravljala št stvarach, k iše ticejo sveta in večnosti. Težko stališča sem imel z njim, kajti bil je moder kot star prorok.

— Še danes ne morem razumeti, kako mi je prišlo na misel, da izpreobrnem ravno njege.

— Ko je nekoga lne zapazil, kaj je moj namen, je bilo končno časnik. Par hladnih besed od zgoraj navzdol in postal mi je jasno, da že davno ne potrebuje več ljudi. Imel je svojega boga v sebi, mogoče močnejše in veliko bolj iskreno kot pa jaz svojega. Njegov narod so bile neizmenne množice mrtvih, njegovo kraljestvo večka preteklost.

Že davno so novicešči prenehali jesti. Sedeli so in poslušali, kajti zavedali so se dejstva, da so se brez prigovarjanja odprla vrata v skrivnosti, katero so hoteli rešiti.

— Jaz se pečam v svojem prostem času z zgodovino, — je reklo konečno konzul. — Ze bi vam bil hvaležen,če bi mi se kaj povestili o tem stareu.

(Dalje prihodnjic.)

Koroške novice

Imenovanje.

Za okrajnega komisarja je imenovan koncipist dr. Ivan Vidmar pri okrajnem glavstvu v Velikovem na doseljenju službenem mestu. (Ali bo zdaj, po plebiscitu, ostal na svojem mestu?)

Dom in ujetništvo.

Iz Sel poročajo: Iz Rusije se je povrnil Andrej Kelih, podomač Škavdernik. Elhart dve grofiji, in sicer Kužnik in Fürdank, Mežnar dobit last barona Liendlna, Radar dobit grad Haberl. Kozel graščino Hartl in letovišče Rehaußl, Roča dobit graščino Sturm, Žovnar zadnje, kar mu je na poti okoli njegove hiše: farovž itd. itd. Uzvrhni Bošnjakov, po petipoltnem ujetništvu. Bil je prostovoljec v jugoslovanski legiji. Prihitel je na vdušen domov ravno oponočen času, da pri plebiscitu odznači.

Slovenske poroke.

Iz Črne poročajo: V pondeljek 27. septembra smo peljali pred uspelo. V Rožu imajo pesamezni oltar kar tri mlade pare: Jakob kujetje izbornega zimskega sadja Jesjak, mladi Ponigratč, je podal celo vse vagone na razpolago. Kromoko Ane Adamič, Plaznikovi, — pirja ima Koroška letos več sto Boštjan Kordež je obljubil zvezbo Heleni Stanta, — Matevž Kos pa je zapel poročno pesem Heleni Kordež. Tako imamo letos v načini župniji že 32 porok.

Sadje in krompir na Koroškem.

Od nekdaj je nudila Koroška za Tirolsko kvalitativno najboljše sadje. Letošnje leto je v Rožu in Podjuni sadje izvanredno dobro.

Naša vrata so ga ludobneži napadli, vrgli na tla in ga ubili v Malem Šent Vidu. To je sad nemške celovške hujškarije, to je sad tiste hvalisane nemške kulture, ki je v vojni na sličen način delala, morila, ubijala, obesala in ropala. To je sad tisti ljudi, ki so nam hoteli izobraževati, to je sad nemške vzorce. Roka pravice ni dosegla ubijale, ker je biežal v Avstrijo. Nekaj sovedležencev pa je pod klinjcem pri okrajnem sodišču v Ljubljani, Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v Šent Rupert in velikansko število ljudstva je preprečilo, da se ne bo zadržalo v Velikovem. Časten in lep je bil pogreb našega Petra. Umrl je v sentrupertske fari, zato je bil tudi v Šent Rupert pri Velikovem pokopan. Krsta, v kateri je ležal mrtev Peter, je bila ovita in obsuta z venici in rožami, ki so jih prinesla naša vrata zavedeni slovenski dekleta. In dehete so rože in padalo je ejetje v grob. Veličko, veliko ljudstva se je zbralo, da spremeni junaka na zadnji poti. Na lepoti mrtvaškom vozu so peljali krsto z mestnega pokopališča na pokopališče v